

DUBLIN

Love & Hate

Tijdens een wandeling langs voetbalstadions in Dublin ontdek je de ziel van de Ierse bevolking: authentiek, mooie verhalen en het belang van goede pints. Maar je krijgt zo ook een goede inkijk in de gecompliceerde historische verhouding met de Engelse burenen. Want waar de beelden van gepassioneerde voetbalfans tijdens het EK in Frankrijk en de talloze Ierse voetballers in het betaalde Engelse voetbal het beeld schetsen alsof voetbal een prominente plek inneemt, ligt de realiteit toch iets anders.

Tekst: Joris Wouters
Foto's: William Murphy, Joris Wouters,
Florian Christoph, Chris Brooks

Ierland is na middeleeuwse huwelijken tussen vooraanstaande families in de 16e eeuw onder Engels bewind komen te staan. En waar landen als Schotland en Noord-Ierland nog steeds deel uitmaken van het Britse Koninkrijk, heeft Ierland zich altijd verzet tegen de Engelse overheersing. Zeker nadat de bevolking na enkele mislukte oogsten bijkans werd gehalveerd en de Engelse kroon alles behalve de helpende hand toestak werd de wil om onafhankelijk te worden groter. Na verschillende opstanden werd de stichting van de eigen Ierse republiek een feit, en hierna kreeg de bescherming van de eigen identiteit de prioriteit. Gevolg was dat Ierse sporten als Gaelic football en hurling snel aan populariteit wonnen en het beoefenen van voetbal, dat als typisch Engels werd gezien, werd ontmoedigd.

En precies hier ligt de kern van de huidige zwakke positie van de Ierse Premier League. Want in elke pub worden alle wedstrijden in Engeland intensief gevolgd en elk weekend maken Ieren, gehuld in shirts van hun favoriete Engelse ploeg, de oversteek om een wedstrijd te volgen in Groot-Brittannië, maar de eigen competitie kan amper rekenen op aandacht. Sterker: de wedstrijden worden gespeeld op vrijdag en de competitie gaat de hele zomer door om toch maar supporters te kunnen krijgen en op te boksen tegen het eerder genoemde hurling, Gaelic football en de Engelse Premier League.

In het noorden van Dublin bevinden zich in een straal van een paar kilometer een aantal clubs die eenvoudig te voet zijn te bezoeken. Elk hebben ze ook hun eigen verhalen die exemplarisch zijn voor de haat-liefdeverhouding met voetbal en Groot-Brittannië.

Whitehall Stadium 1

De eerste stop hierbij is Home Farm, dicht bij het vliegveld van Dublin, en een club die van oudsher bekend staat om de jeugdopleiding en die een trouwe leverancier was van Ierse voetballers in Engeland. Zo zeer zelfs, dat Everton een samenwerkingsverband aanging, waarbij de officiële naam in de jaren '90 Home Farm Everton werd.

Een leuke anekdote betreft de komst van Schotse legende Steve Archibald naar Whitehall Stadium (1980). Ooit winnaar van de FA Cup met Tottenham en later winnaar van de Spaanse Liga met FC Barcelona, dacht hij in zijn nadagen zijn kunsten te gaan vertonen voor Home Farm.

Maar de Ierse manager was na slechts één teleurstellende wedstrijd minder onder de indruk en stuurde Archibald met een afgemeten 'Fuck off home' terug naar Groot-Brittannië.

Tolka Park 2

Waar Home Farm een bescheiden onderkomen heeft geldt dat niet voor Shelbourne FC even verder op. Tolka Park (1953) heeft officieel een capaciteit van een kleine 10.000 plaatsen en is een waar juweeltje

voor de liefhebbers van ouwe meuk. Het zicht op de lichtmasten die uitsteken boven de arbeiderswoningen terwijl ik op de kronkelende weg langs de gelijknamige Tolka river loop, zorgt ervoor dat mijn hartje al een paar keer overslaat.

De Riverside Stand aan de overzijde heeft deels een klassieke overkapping met bovenop een dakkapel, die voor vertegenwoordigers van de pers te bereiken is middels een losse houten trap die je opa vroeger in zijn schuur had staan. De tribune is onder de kap voorzien van stoeltjes. Aan de afgebroken pinnen te zien

hebben er in betere tijden ook stoeltjes gestaan op het overige gedeelte. Van een afstand ziet de aangrenzende onoverdekte Ballybough End tribune aan de korte zijde er goed uit. Van nabij tel ik echter precies één stoeltje waar ik op durf te zitten. De overige 1.999 zijn verweerd, gebroken of missend. Niet heel raar dat de Dublin Fire Brigade de tribune in 2010 heeft gesloten.

De hoofdtribune (Richmond Road Stand) is andere koek; smalle turnstiles, wit pleisterwerk waar de bewegwijzering op is geschilderd, een verroest ijzeren halfroond dak en eronder een netwerk van kleine lage ruimtes die dienst doen als bestuurs- of ontvangstruimtes. Hier geeft een reeks van verweerde vaantjes van Europese topclubs blijk van andere tijden. En tot slot is daar over de helft van de laatste korte zijde de Drumcon-

capaciteit nog slechts 3.000 toegestane plekken bedraagt, straalt alles wel uit dat Tolka Park een roemruchte historie heeft. Aan de muur prijkt een fotocollage met foto's van de Champions League-wedstrijd uit 2004 tegen Hajduk Split, waarbij de Drumcondra Stand volledig gevuld is met fans, vlaggen en vuurwerk. Nog een succesverhaal is de wedstrijd tegen het fictieve Harchester United voor het mateloos populaire Dream Team tv-programma van Sky TV in 2001.

De Engelse club had Shelbourne 'geloot' in de UEFA Cup en zo kon het dat in 2001 het stadion volledig uitverkocht was, waarbij de acteurs op het veld hun voetbalscenariën afwerkten. Maar ook in het 'echte' was Shelbourne FC succesvol: 13 maal nationaal kampioen, waarvan liefst vijf keer tussen 2000 en 2006. En in 2004 werd zelfs bijna de groepsfase van de Champions League behaald ten koste van Deportivo la Coruña.

dra Stand. Deze nieuwste aanwinst moest ooit de aanzet zijn tot betere tijden, maar de door een constructiefout ontstane lekkages maken de hoekige tribune bijkans onbruikbaar.

Naast de kleedkamers, die met hout zijn afgetimmerd, bevindt zich hier het kantoor van de manager. Zijn huisregels aan de muur, waaronder 'No peeing in the showers', tonen aan dat er met hem niet te spotten valt. Ook fraai is de ruimte die ooit was bedoeld als bar, maar die nu als gevolg van waterschade alleen nog dienst doet als was-, opslag- en warming-upruimte. Hoewel de huidige

Maar je voelt 'em al aankomen: in de honger naar meer succes werden de loonkosten te hoog, ontstond er een schuld, werd de grond verkocht aan een projectontwikkelaar en raakte men in 2007 de licentie kwijt. Shelbourne werd om teruggezet naar het tweede niveau, waar de club de laatste jaren een graag geziene klant is. Klassiek verhaal dus.

Gevolg is dat de toekomst van het stadion ongewis is en er plannen zijn voor ground-sharing op Dalymount Park. Bij dit soort nare berichten helpt maar één ding: snel een biertje voor de schrik. Gelukkig is dit Du-

blin en zijn er hiervoor verschillende opties tijdens de wandeling van circa twee kilometer naar de volgende bestemming.

Dalymount Park 3

Bij Dublin horen eigenlijk ook donkergrijze wolken en straten die door de regen opglimmen. Maar ik heb vandaag pech en het is een stralende dag. Dat maakt de aanblik van Dalymount Park (1901) vredig.

Staande op de North Circular Road heb ik twee prachtige kerkjes in mijn rug en zie ik de lichtmasten boven de klassieke huizen van rode bak-

stenen. Een smalle steeg tussen twee huizen geeft toegang tot de hoofdingang en even later bevind ik me in het stadion waar ik vooraf het meest naar uitkeek.

Het eerste dat bij binnenkomst opvalt is de Connaught Street Terrace. Tenminste, wat er nog van over is, want bij de middenlijn houdt deze tribune op. Er is een volledig geasfalteerde parkeerplaats aangelegd waardoor de club wat extra inkomsten binnenhaalt. Aan de rechterkant staat een groot winkelcentrum te stralen dat je na enig zoeken ook nog in Georgië kunt vinden. Aan de linker zijde bevindt zich de Des Kelly Carpets Stand, voor de helft overdekt met een klassieke overkapping met daaronder verweerde stoeltjes. Tenminste, voor zo ver bekend speelt Bohemians deels in het rood en niet in vaal roze.

Dan de hoofdtribune. Archibald Leitch, de stadion-god, bekend van vele meesterwerken in Engeland, heeft hier ooit de hoofdtribune ontworpen. Daar is echter helaas niets meer van terug te vinden, want in 1999 is deze vervangen door de Jodi Stand. Heiligschennis als je het mij vraagt. De tribune zelf is als een magnetronmaaltijd: smakeloos. Maar eerlijk is eerlijk, van binnen is het netjes afgewerkt en loop je met een beetje fantasie in de jaren '70. Goed gebruik van de clubkleuren, mooi afgetimmerd en met oude turnstiles uit Old Trafford. Tenminste, dat zegt clubmedewerker Paul Walsh. Zijn collega Jonathan Power doet zijn best om een ruzie te beginnen en claimt dat ze bij Sheffield Wednesday vandaan komen.

Nog mooier, en stiekem het hoofdrecht van de trip, is de Tramway End. Een onoverdekt betonnen terrace, deels met onkruid overwoekerd en met in het midden prachtige lichtmasten die tot 1962 op Highbury in Londen stonden. De tribune is bestempeld als te gevaarlijk en om die reden afgesloten voor publiek. Gelukkig is clubmedewerker Paul wat gekalmeerd en mag ik de tribune op voorwaarde dat ik voor mijn eigen veiligheid verantwoordelijk ben, alleen op het pad mag lopen en de club niet aansprakelijk zal stellen.

Maar eenmaal op de tribune word ik intens gelukkig. Georgië in mijn rug, lichtmast naast me, de St. Peter's Church die boven de main stand uitkijkt en voor me de laatste crush barriers van Archibald Leitch die nog in gebruik zijn. Je kunt dan echt voelen waarom dit de "Home of Irish Foot-

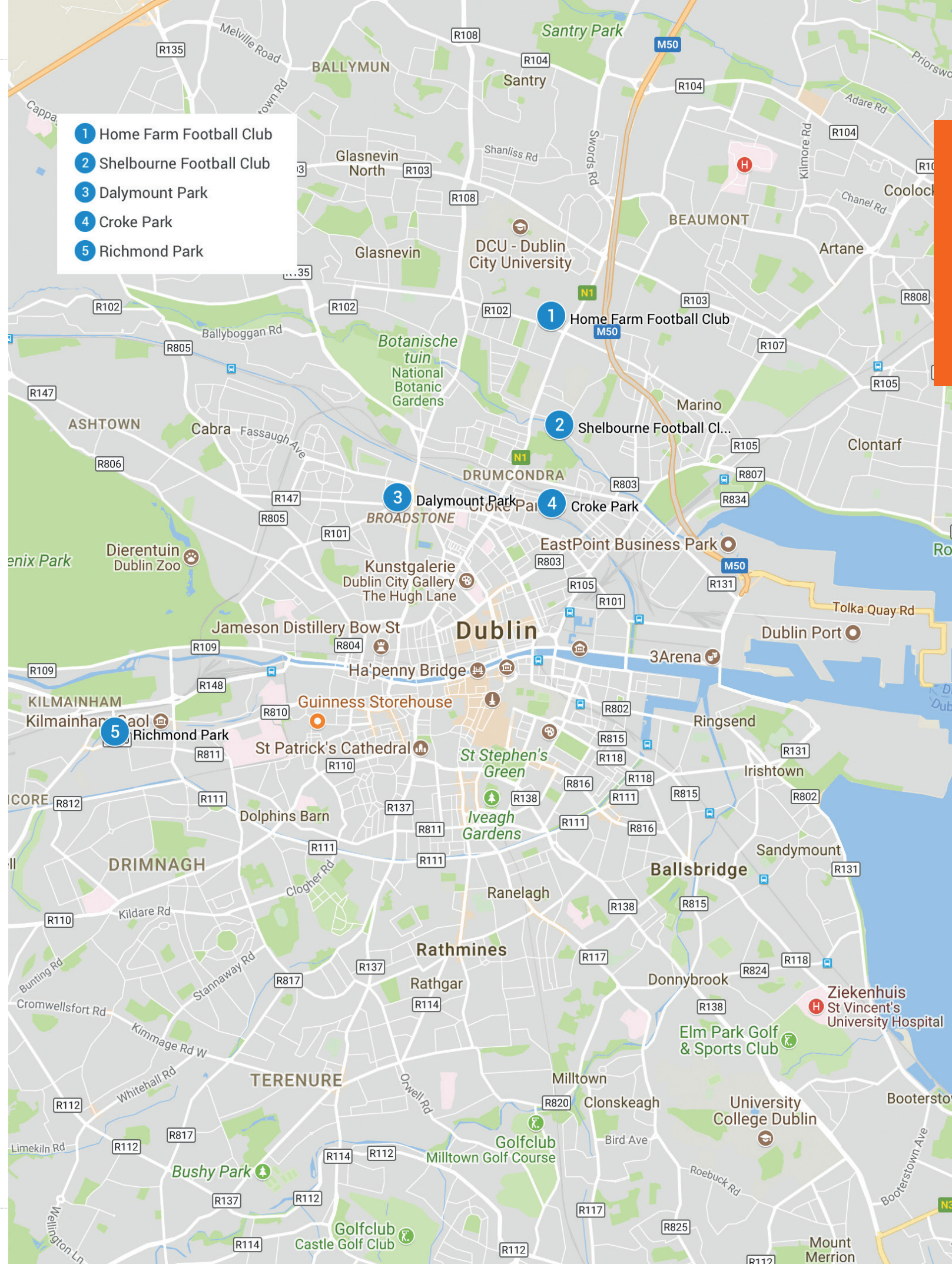

ball" wordt genoemd. Want vanaf de opening in 1901 werden eigenlijk alle belangrijke Ierse wedstrijden gespeeld in 'Dayler', met toeschouwersaantallen tot 45.000 supporters.

Beroemd was de 'Dalymount Roar', de brul die het nationale team tot grotere hoogten deed groeien. Zoals bij de 3-2 winst in 1951 in de eerste uitwedstrijd van West-Duitsland na de tweede wereldoorlog. Of de wedstrijd in 1957 tegen het grote Engeland, waarbij Ierland zelfs lang met 1-0 leidde, maar in blessuretijd de gelijkmaker moest slikken. Jonathan wordt emotioneel als hij terugdenkt aan die wedstrijd en kwalificeert deze als een bevrijding en de start van een nieuwe periode. Zoiets als "onze" wedstrijd in 1988 tegen de oosterburen.

En dat is weer een mooi bruggetje naar een andere historische wedstrijd. Want Dalymount Park is ook de plek waar het grote Oranje van '88 zijn oorsprong vond. Halverwege de partij in 1983 tegen Ierland keek Nederland tegen een 2-0 achterstand aan. Bondscoach Rijvers predikte in de kleedkamer een behoudende speelstijl in de hoop een grotere afgang te voorkomen in het tweede bedrijf. Maar de spelersgroep met jonkies als Rijkaard, Koeman en Van Basten dacht daar anders over en sloeg aan het muiten. Onder leiding van Ruud Gullit werd de aanval gezocht en prijkte na 90 minuten een 2-3 eindstand op het bord.

Lees verder op pag. 16

De jaren '80 betekenden het einde van Dalymount Park als vooraanstaand stadion. De wedstrijd in 1985 tegen wereldkampioen Italië was hierbij de omslag. Het Ierse team begon successen te boeken en onverwacht kwamen er veel meer bezoekers dan het stadion aankon. Fans zaten opeengepakt en de politie plaatste uiteindelijk maar honderden mensen langs de zijlijn. Het is een wonder dat iedereen weer veilig thuis is gekomen, maar het betekende wel dat de internationale wedstrijden voortaan op Lansdowne Road werden afgewerkt. Sinds die tijd takelt het stadion af en is het ten dage alleen nog de hoofdtribune in gebruik.

Croke Park 4

Twintig minuten wandelen verder sta ik bij Croke Park (1913), de vierde bestemming van de dag. Met een capaciteit van liefst 82.300 plaatsen staat het op plek vier van grootste stadions in Europa, nog voor onder andere het Stade de France en San Siro. Croke Park heeft een kenmerkende hoefijzervorm met een voor driekwart aaneengeschakelde tribune. Hill 16 zorgt aan de kopse kant voor een breuk doordat het een grote staantribune is die ook nog eens asymmetrisch wegloopt.

Het stadion is eigendom van de Gaelic Athletic Association en kent een bewogen verleden. Op 21 november 1920, tijdens de Ierse onafhankelijkheidsstrijd tegen de Engelse overheersing, vermoordde de IRA een team van Engelse under-

cover agents in Dublin. Als wraak stormden Britse reservetroepen later op die dag Croke Park binnen tijdens een Gaelic football wedstrijd en richtten een bloedbad aan waarbij dertien toeschouwers en een speler het leven lieten. Als gevolg was het tot 2005 verboden om non-Ierse sporten te beoefenen in Croke Park. Pas toen de Ierse voetbalbond tijdens een verbouwing van Lansdowne Road geen kant meer op kon werd dit verbod opgeheven en werkte de nationale ploeg er tot 2009 dertien interlands af.

Richmond Park 5

Zo'n mooie dag kan maar het beste worden afgesloten met een bezoek aan een wedstrijd uit de SSE Airtricity League Premier Division. Op weg naar Richmond Park van St. Pat's Athletic klopt de setting helemaal. Het welkomstcomité bestaat uit een oude Ford met twee leuke banden, sociale woningen met dichtgetimmerde ramen, veel zwerfafval en een boze heroïne-mevrouw met een lelijke baby op de arm.

Richmond Park (1929) bevindt zich op het terrein dat eerst in gebruik was door het Britse leger dat in nabijgelegen barakken was gehuisvest. Nadat de Ierse Vrijstaat werd uitgeroepen lag het braak en nam St. Pat's het in gebruik. Bekende spelers als Paul McGrath en Engelse internationals Terry Venables en Gordon Banks verdedigden ooit de kleuren van The Saints.

Die internationale allure is nu lastiger terug te vinden. Na een kaartje gekocht te hebben bij een houten hutje en je door de turnstiles gewurmd te hebben loop je als binnenkomend bezoeker gelijk tegen een mobiele frituurkraam aan. Het veld ligt lager, in een kom, en dat geeft het een intieme uitstraling. En dat terwijl de stal aan de overzijde die voor tribune moet doorgaan is afgesloten voor publiek. Aan de andere zijde ontbreken ballenvangers en ontbreekt het de spelers aan techniek.

Gevolg is dat bij de warming-up een corpulente man en een kind vrij stevig geraakt worden en mijn bakje frietjes op de grond belandt. De wedstrijd tegen Limerick is niet fraai, maar de stemming is prima, het stadion is goed gevuld en beide supportersgroepen laten zich vocaal goed horen.

Deze prachtige dag kan maar op één manier worden afgesloten: met een stevige Guinness in Richmond House, de lokale pub die door de club voor haar fans werd gekocht als officieel clubhuis.

Bij een bezoek aan Dublin hoeft je geen hoogstaand voetbal te verwachten. Wel brengt het je in contact met de uitermate vriendelijke bevolking en kun je nog genieten van een voetbalsfeer uit de jaren '70. Wees er wel snel bij, want ook in Ierland leven ze blijkbaar verkeerd en wordt voetbal gemoderniseerd. Men gaat over op ground sharing in betonnen dozen, met flink veel glas, dan kun je zien hoe of het kunstgras ligt voor de nieuwe Roy Keane.

Als je er dan toch bent...

Cultuur

Behalve voetbal en bier heeft Dublin ook cultureel veel te bieden. Het aanbod varieert van kastelen (Dublin Castle) en literatuur (Book of Kells) tot architectuur (Trinity College). Maar, en dat spreekt je vast aan, in Dublin voldoe je ook aan je culturele verplichting met een bezoek aan het Guinness Storehouse.

In dit pretpark voor volwassen mannen wordt het zwarte bier op slimme wijze gepresenteerd, waarbij het verhaal vol ambacht en liefde uitnodigt om aan het einde van de tour zelf te genieten van een pint in de Gravity Bar met een heerlijk uitzicht over de stad.

Tip: Koop je ticket vooraf online, zodat je bij de entree niet anderhalf uur hoeft te wachten tussen mede-toeristen.

Temple Bar

Noteer maar vast. Temple Bar is het gebied waar je de meeste tijd gaat doorbrengen tijdens je verblijf in de Ierse hoofdstad. Deze buurt trekt je aan als een magneet en is in feite één

lange bar. Speciale vermeldingen verdienen hierbij The Palace Bar met een prachtig Victoriaans interieur en de beste Guinness van de stad en Oliver St. John Gogarty's Pub met traditionele Ierse drinkmuziek.

In het weekend wordt Temple Bar overspoeld met Engelse vrijgezellenfeesten, Spaanse hippies en andere dubieuze types. Je kunt dan uitwijken naar Brazen Head dat bekend staat als de oudste pub van het land en waar relatief nog meer locals te vinden zijn omdat het aan de buitenzijde van de wijk ligt.

Net iets anders

Parijs heeft de Eiffeltoren en Rome het Colosseum. De belangrijkste toeristische attractie van Ierland zijn de vriendelijke inwoners. Probeer dus ook zeker Temple Bar uit te komen en geniet van originele Ierse Pubs, zoals O'Donoghues, Doheny & Nesbitt en Toners op Merrion Row net naast St. Stephen's Green. Hier proef je echt het beroemde Ierse publeven.

Wat later in de nacht en ben je goed in vrouwen knap drinken? Bezoek dan de Rain Nightclub op Richmond Street. Hier genieten 35+-ers van muziek uit de jaren '70 en '80 en wanen ze zich weer 18 onder alle vrouwelijke aandacht. Alleen is iedereen wat vormelozer en rimpeliger dan destijds.

Aviva

Sinds 2010 speelt het nationale team zijn wedstrijden aan de zuidkant van Dublin in het Aviva Stadium. Ierse voetbalfans vatten het bouwwerk mooi samen: "It's lovely. At least ¾ is". Een hippe architect

heeft zich mogen uitleven met glas en organische vormen, resulterend in een stadion met 50.000 stoeltjes, waarbij de ene korte zijde liefst drie ringen heeft en de overkant een magere vijftien rijen. Voor Euro 2020 heeft het Aviva Stadium vier wedstrijden toegewezen gekregen.

Meer tot de verbeelding sprak het roemruchte Lansdowne Road dat tussen 1872 en 2007 op dezelfde plek stond, waar je een flits van de wedstrijd kon zien als je met de trein onder de tribune uitgereden kwam. Het stadion had twee typische clubhouses, zoals die ook op Craven Cottage nog te vinden.

